

2001. 4. szám

40. Vezess!

Keresztyén ifjúsági vezetők módszertani lapja

Szociáletika

Vezess!

Keresztény ifjúsági vezetők módszertani lapja

Uram, vezess engem, hogy én is Hozzád vezethessek másokat!

A tartalomból:

Shalom / 3

Erőt ad a mindennapokhoz... / 4

IKE hírek / 6

KIE hírek / 7

KIE programok – 2002. / 8

Táborszervezők / 9

Versek / 10

Lelkigondozás / 11

Könyvajánlat / 14

Játék / 16

Magyar Keresztény Portál az Interneten / 17

Szociáletika / 19

Társadalmi kérdések az ifjúsági munkában? / 20

Szociáletikai kérdések a gyülekezetben / 22

Tudod-e? / 24

Családok – ami változik és ami állandó / 26

Diszkrimináció – Hátrányos helyzet / 31

Egy fajn roma csávó / 34

Képzők könyve / 36

Az előfizetésről / 38

„...s midőn ismét hozzád kiáltának, te az égből meghallgatád és megszabadítád őket irgalmasságod szerint sokszor”. (Neh 9,28)

Van, amikor úgy látom hitéletemet, mint ahogyan Izráel népéről olvashatunk a *Nehémiás 9,28*-ban. Vagyis újra meg újra megtapasztalom Isten irgalmasságát életemben.

Kisgyerekként ismertem már az Urat, keresztyén háttérrel rendelkezem, és korán tudtam az Ő jelenlétéről életemben.

Kezdetben „hagyományból” vettem részt bibliaórákon, örököltem úgy mond ezt a programot. De mivel a hitet nem lehet örökölni, eljött nekem is az életemben az a pont, amikor számbavettem tapasztalataimat Istennel, amikor döntöttem, hogy életemet Jézus törvénye és akarata szerint akarom élni. Ez annak volt a következménye, hogy rájöttem: *Ő már kétezer éve döntött mellettem.*

Persze azóta mindig voltak mélységek és magaslatok. Mélységek, amelyek attól függték, hogy mennyire hagytam meglazulni kapcsolatomat Istennel, és magaslatok... az Ő kegyelméből.

A hétköznapiakban is tapasztaljuk, hogy a nem ápoltságok kihalnak. Ezért fontosnak tartom nap mint nap tudatosítani döntésemet, hogy Krisztus akarata érvényesüljön életemben. Nem elég a kényelmes megnyugvás, hogy „egyszer már döntöttem Isten mellett, mindennek simán kell mennie ezután...”, mert az langymelegé tesz; és ha valaki sem ilyen, sem olyan, az könnyen támadható és befolyásolható.

Hat éve veszek részt az IKE munkában, utóbbi pár évben aktívabban. Elvégeztem a német IKE önkéntes munkatárs-

képző tanfolyamát, a berlini *Missio-Centerben*, és most önkéntesként segítetek be a kolozsvári főiskolás misszió (*FIKE*) programjaiba.

Isten ígéje mindenkinek adatott („minden népeket”) kultúrától, nyelvtől, országhatártól függetlenül, és Isten és az IKE munkatársaként ezt gyakorlatba kell ültetnem. Vagyis kimondott és cselekedett bizonyosságtelre hívott el Isten.

Ott, és abban a környezetben, amelyben éppen valamilyen szerepet játszom. Egyetemisták között, akik jövőjüket alapozzák, akik helyüket keresik a társadalomban. Sokszor azt is érzem, hogy nem kényelmes egy egészen más világnézetet képviselni és továbbadni, amikor más a trend. Legtöbbször elutasítás vagy közömbösség a reakció. Viszont megerősít ilyenkor a hit. És a mélységekben is érvényes Isten irgalmassága: „...s midőn **ismét** hozzád kiáltának... megszabadítád őket...” Ezért minden területen elért eredményért Övé a dicsőség!

Hegyi Hajnalka, Kolozsvár

Shalom

Erőt ad a mindennapokhoz...

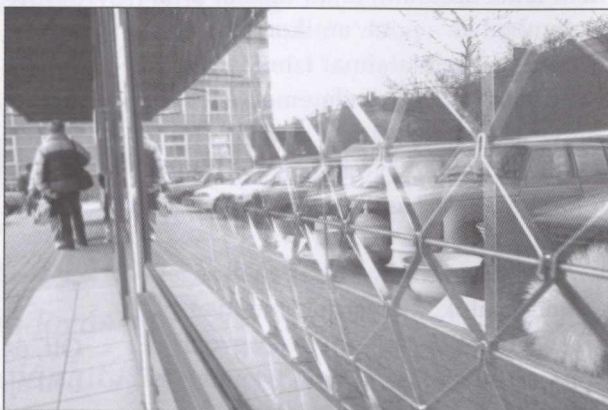
Arra a kérdésre, hogy mit jelent keresztyénnek lenni, nagyon sokféle szebbnél szebb választ lehet adni.

Sajnos a mindennapok nem látványos vagy hangzatos események sorozatai. Márpedig a monoton munka, a siker hiánya nagyon megviseli a keresztyén embert is. És ezek még csak a külső tényezők.

Mindenki számára ismerős érzés: bal lábbal kelek reggel, és attól kezdve semmi sem jó. Megfájdul a fejem, és minden megváltozik körülöttem. Máskor viszont egyszerűen csak jól érzem magam, és semmi rossz nem tud történni körülöttem. Ki ne tudná, mennyire meghatározza mindennapjainkat a lelkiállapotunk. Mi történik, ha két rosszkedvű ember találkozik? Semmi jóra nem számíthatunk. De még akkor sem, ha a kétből az egyik mogorva. Ahhoz, hogy a dolgok jól menjenek, jókedvű emberek kell, hogy végezzék munkájukat. Két ember esetében az esély 1:4-hez, három embernél már csak 1:6-hoz, és így tovább. Siralmas. Nem is csodálkozunk azon, hogy állítólag az embernek nagyságrenddel többet rossz a kedve, mint jó, és igazán annyi baj van a világban. Törődjünk bele, mint megváltoz-

tathatatlanba? Nem lehet „igen” a válasza egy keresztyén embernek. Nosza, tegyük jobbá, szebbé magunkat és környezetünket. De hogyan?

Sokan képzelik, hogy az ember a lelkében hatalmas tartalékokkal rendelkezik, csak ki kell aknázni azokat. Egy kis agykontroll, jóga, meditáció, és mindjárt jobb minden. A keresztyén ember tudja, hogy ami benne van, az nem jó, mert bűn. Nagy erőlködés árán talán

leplezni tudom érzéseimet (és képmutatóvá leszek), de meg nem változok. Segítséget kívül kell keresnem, és nem kell messzire mennem, mert adott az Ige.

Na igen, jó lenne alkalmanként például fejfájás ellen előkapni a Bibliát s adott versekkel meggyógyítani magunkat. Vagy elolvasni valamit, és garantáltan jobb kedvre derülni. De ez nem megy. Sőt, még csak az sem működik, hogy alkalmanként előveszem az Írást, tanulatok belőle, s várom, hogy jobb, avagy jobban legyek. Kérdés: mennyire kell ismernem a Szentírást, mennyire kell,

Erőt ad a mindennapokhoz...

hogyan legyen a mindennapjaimban ahhoz, hogy minőségi változás következék az életemben?

Gyermekkoromban, még a mesék idején, a meseolvasás-hallgatás erejéig egygyé váltam a királyfival, a szegény ember harmadik fiával, magam is hőssé lettem. Aztán jöttek a kalandregények, s barátaimmal játék közben Winnetou, Robin Hood, s megannyi hős voltunk. S rossz érzés volt játékon kívül kicsinek, erőtlennek lenni, szembesülni megannyi külső-belső akadállyal, hiába várni, hogy nem csak játékból, de igazán nagy, erős és bölcs le-

vagy pont úgy teszek, ahogyan Ő mondta, tette, tanította. Máskor nem is mérlegelek, önfelülem teszem, amit nem kellene. Egy rossz hangulat, fejfájás annyi jó alkalmat megronthat. De azért sokszor sikerül meglepedkezni magamról. Félretenni nagyon önző ÉNemet, átadni magam a szolgálatnak. És olyankor nincs borús idő, rossz hangulat, fejfájás, mert az ÉNnel együtt mindez megszűnik. Nem marad, csak a jó, s így leszek magam is jobban, míg másokért jobbá leszek.

Szatmári Elemér, Pusztadaróc

Na igen, jó lenne

alkalmanként például

fejfájás ellen előkapni a

Bibliát s adott versekkel

gyek. Aztán eljött az idő, amikor ráébredtem, hogy az igazi hősök nem a mesékben, vagy a regényekben vannak.

Bár akire rátaláltam, nem is hős. Sokkal több annál. Ő Jézus. És azóta megpróbálok hozzá hasonlóvá lenni. Régotha olvasom, tanulom már, mit mondott, mit tett, mire tanított minket. Igyekszem nem megmagyarázni, kiforgatni, kedvem szerint alakítani, hanem egyszerűen elfogadni. Persze nem mindig sikerül. Sokszor nagy a kísértés, hogy úgy döntsek, mégsem aszerint,

Közgyűlés

Október 12-én Kolozsváron volt az Erdélyi IKE tisztújító Közgyűlése. A Közgyűlés meghallgatta az elnök és a titkár beszámolóját, elfogadta a 2002-es programtervet, bővítette a szakosztályokat és megválasztotta az IKE tisztségviselőit a következő négy évre. A Közgyűlés tiszteletbeli taggá választotta *Dölf Weder* svájci református lelkészét.

Az IKE új vezetősége:

Elnökség tagjai:

Elnök – *Makkai Péter*
árkosi lelképásztor

Tel.: 067-373635

E-mail: makkaip@yahoo.com

Alelnök – *Hegyi Géza*
egyetemi hallgató

Titkár – *Jakab István*
tanár

Tel.: 095-915557

Szakosztályok:

Munkatársképző – vezető:
Szilágyi Edit

Gyermekprogram – vezető:
Győri Ildikó

Színjátszás – vezető:
Gazda Nándor

Zene – vezető: *Takács Zoltán*

Sport – vezető: *Kocsis Zoltán*
FIKE (egyetemista program)

– vezető: *Kelemen Melinda*

Külügy – vezető: *Varga Zoltán*

Szórványügy – *Imre István*

Az IKE elérhetőségei: Cím: 3400 Kolozsvár Mator 84.

Tel: 064-198050 E-mail: ymca-ike@proteo.edu.cj.ro

Édes otthon!

80 éves ráncokkal, de még mindig fiatalon találta meg, sok-sok vándorlás után otthonát az Erdélyi IKE. Szeptember 29-én hivatalosan avattunk, érzelmileg ünnepeztünk és gyakorlatilag birtokba vettük a kolozsvári új központunkat. Ez a három szintes épület nagy lépés az IKE életében. Van benne irodahelyiség, vendégszobák, klubterem, konferenciaterem, és mellékhelyiségek. KIEsekkel, más partnerekkel, barátokkal együtt mondhatjuk el: édes otthon. Jöhet a munka, a munkatársak és ti, keresztény fiatalok, hiszen mindannyiunké a Központ. Köszönjük a támogatásokat, a segítséget, a velünk ünneplőknek pedig, hogy osztoztak örömmünkben.

Jakab István

Imaközösség

„Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt.” Jn 14,14

Az IKE iroda munkatársai minden csütörtökön imaközösséget tartanak. Mindenkit szeretettel hívunk, hogy csatlakozzon hozzánk 14 órától kezdettel.

Együtt vigyük Isten színe elé az IKE életét!

Országos iroda

Október 15-től Ureczky Lilla heti nyolc órában segít be az irodai adminisztrációban. Ővele már többen találkozhattatok

a nyomkereső-, illetve a „Tapancs” munkában. Kedd lesz neki is az egyik irodai napja, de mind róla, mind munkájáról még be fogunk számolni.

Kérlek fogadjátok szeretettel és imádkozzatok érte!

Aki pedig magot ad a magvetőnek, és eledelül kenyeret, megadja és megsokasítja vetőmagokat, és megszorítja „igazságok gyümölcset.”

(2Kor 9,10)

Balatongyörök

Október 23-án 28 lelkes KIE-tag gyűlt össze, hogy elvégezze a kertben szükséges őszi munkákat. A fűnyírás és gereblyezés mellett volt fakivágás, szemétszedés és bozótirtás is. A sok külső munka mellett maradt idő fal-

A balatonyöröki konferenciaközpont a „Só-vár” nevet kapta.

bontásra és az ereszcsontra tisztítására is.

Jó volt együtt dolgozni a nyári időben, ebédelni és gondolkodni a jövőről, átépítésről.

Westbund

A Westbundi KIE és partnereinek találkozója

A találkozót Dasselben, az öszenémet KIE konferenciaközpontjában rendezték november 2-4. között, amelyen hazánkat Lupták György és Magassy Éva képviselte

Mi haszna volt a konferenciának? Talán ez a legfontosabb kérdés, amellyel, hogy mindketten jól éreztük magunkat. Gondolom, a szervezők fő célja a találkozás volt, tehát nem tűztek ki valamiféle magasztos célokat maguk elé. Irtó sok emberrel beszélgettünk, jelen volt Ulrich Parzany is, a főtitkár. Jó volt átélni, mennyien érdeklődnek irántunk. S emellett megpróbáltuk összehozni minket a többi partnerrel, így leültettek minket afri-

sem dőltek az ötletek: amiben egyet értettünk: ha majd egyszer újra Németországba látogatnak, onnan „átugorhatnak” hozzánk is (lelki szemeim előtt máris megelevenedett egy néger dobzenekar, amint Kiskőrös főterén táncra perdítenek mindenkit...) Komolyabban: ennyiben talán megegyezhettünk, talán a németek sem vártak tőlünk többet. (Lupták György)

Paks

A Paksi KIE október 13-án tartott nyomkereső napot a gyermekek részére. A programot, melyen közel húsz gyermek vett részt, Gajzágó Mariann vezette, de mind a lebonyolításban, mind az előkészítésben többen részt vettek.

A csoport a közeljövőben tervezi a bírósági nyilvánvitára vételt. Tervük még egy következő nyomkereső foglalko-

zás decemberben, valamint egy közel egyhónapos német nyelvi tábor 2002. júliusában.

Nagy örömük, hogy állandó otthonra leltek az Evangélikus Iskola épületében.

Horánszky u.

Az MKIE a volt székházban a Károli Egyetem kiköltözése után még egy termet kapott, melybe már beköltöztek. Így kialakításra került egy iroda, egy háló és egy klubterem. Az Egyetem kiköltözésének szomorú aktualitása, hogy a függőfolyosó már nem bírta a rendszeres terhelést.

MEÖT

November 6-án volt Budapesten a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának éves rendes közgyűlése. Erre az alkalomra az MKIE, mint megfigyelő kapott meghívást.

Kötélhúzás a „Só-vár” udvarán avagy fanyűvés szakszerűen

KIE PROGRAMOK – 2002.

KIE HÍREK

A Választmány a novemberi ülésén tárgyalta az MKIE 2002-évi programjait. Az előkészítés folyamán már több adat összegyűlt, melyeket most tájékoztatásul jelentünk meg. Végleges összeállítást a következő számban közlünk.

Program	Időpont	Helyszín
Megemlékezés Pógyor Istvánról	01.26.	Budapest
Sóvár építés	03.14–17.	Balatongyörök
TS hétvége	04.20–22.	Telekgerendás
Országos nyomkereső hétvége	03. 22–27.	Paks-Békéscsaba
Partner Group és KIE napok	05. 2–5.	Piliscsaba
KIE kávéház a Szélrózsán	07. 24–28.	Kismaros
Országos csendeshétvége	09. 13–15.	Velence
Küldöttgyűlés és KIE napok	10. 11–13.	Piliscsaba
Partner Group ülés	11. 15–17.	Budapest
Táborszervező szeminárium	11.	
Sporttábor	08.04–10.	Nagyveleg
Tappancs fiútábor		
Tappancs lánytábor		

Táborszervezők

Táborszervező szeminárium Piliscsabán

Valami más

Tizenheten gyűltünk össze november első hétvégéjén Erdélyből és Magyarországról, hogy tanuljunk – táborvezetésről, a csoportról, magunkról. Voltak elvárásaink, és nagyon sokat kaptunk – Istentől, egymástól. Tanultunk úgy, hogy ismereteket, ötleteket gyűjtöttünk például arról, hogyan toborozzuk és segítsük munkatársainkat, vagy hogyan fogadtassuk el a táborlakókkal a tábori élet szabályait. És tanultunk másképp, új dolgokat tapasztaltunk meg játékról, vitáról, elfogadásról és sok más dologról – néhány dolgot biztosan kicsit különbözően látunk most, mint a hétvége előtt.

Nagyon jó volt vidám, oldott légkörben együtt dolgozni, énekelni, részt venni a fantasztikus, felejthetetlen áhítatokon. Az első korinthusi levél 12. fejezetén vezetett minket végig Varga Gyöngyi lelkész, érintve az ikonfestő szerzetest, Marc Chagall képeit és az uppsalai dóm szépséges falkárpitját. Azt hiszem, a szeminárium elérte célját és közben azt is átélhettük: **Egy testnek tagjai vagyunk.**

Martonné Szalóky Eszter

Versek

Visky András

UTOLSÓ ÍTÉLET

(poetica)

van, amit nem tudok követni
s követni sem: e kettő közt bolyong
történetem. Külön az ing, a test
és jóval távolabb a lélek.
Külön a nyom és messze a (futó)homok.

A végkifejletet, bár egyszerű,
ismerni vélem

(fény-árnyék)

alkonyi fény a ház gerincén?
hajnali?

gonosz madarak szállnak ontott vére?

az engem fürkésző bizonytalannal lépem át
a színről látás pengevékony kapuját

(olvasat)

a könyvben ottlátom magam
a tartalomból kimaradtam

Kányádi Sándor

NOÉ BÁRKÁJA FELE

a Nagy Imre-festmény hátára

Be kell hordanunk, hajtánunk mindent.
A szavakat is. Egyetlen szó,
egy tájszó se maradjon kint.
Semmi sem fölösleges.

Zuhoghat akár negyvenezer nap
és negyvenezer éjjel, ha egy
buboréknyi lelkiismeret-
furdalás nem követi a bárkát.

Mert leapad majd a víz.
És fölszárad majd a sár.

És akkor majd a megőrzött,
a meglévő szóból újra-
teremthetjük magát
az első búzaszemet
ha már igével élünk
tovább nem lehet.

Tudod-e, hogy egy vezető egyik legfontosabb feladata a lelkigondozás felvállalása?

Az ifjúsági munka igen nagy része lelkigondozásból áll! Ezért fel kell készülni rá. Hogyan?

1) *Jézus Krisztus minden beszélgetése lelkigondozási minta* lehet számunkra. Hogyan beszélt a samáriai asszonnyal (Ján 4), hogyan tette helyre Nikodémust (Ján 3), stb. Aki szeretné megtanulni ezt a feladatkört, annak sokszor kell olvasgatnia, s elmélkednie ezeken a beszélgetéseken. Mit mondott, miért mondta, mikor mondta – egyáltalán mennyit beszélt ő, s mennyit a másik?

Van, aki Jézushoz jön, van, akihez ő megy oda. Meg kell találni az utat épp annak az embernek a szívéhez. Nincs két egyforma beszélgetés, lelkigondozás, mert mindenki más és másra van szüksége! Van, akivel hosszan beszél, van, akinek csak egy mondatot mond. Tehát az első lépés: *Isten vezetése alatt kell állni folyamatosan!* Akit a szívemre helyez, akit élém hoz, akit meglátok, s indításom van felé, menjek azonnal, mondjam, hívjam, imádkozzam érte.

2) Igen lényeges, hogy *sosem mi lelkigondozunk, hanem Isten*. Mi csak eszközök vagyunk, ezért tudni kell felállni, elbocsátani az embereket, engedni tovább növekedni, önállóvá válni. Jézus csak a tanítványaival foglalkozik hosszasan. Az összes többi emberrel egyszeri találkozása van! A tanítványokat be kell vonni a munkába, ezért a felkészítés elkíséri őket egy darabon. Van benne tanítás, van benne próbálás, van

benne kudarc és siker egyaránt. Sok türelem kell hozzá, s nagyon sok megerősítés, személyes figyelem. Egyetlen vezető sem tudja egyedül végezni feladatát, ezért elég gyorsan be kell vonnia alkalmas embereket a szolgálatba. Először csak „inasmódszerrel” – azaz együtt készülve, együtt végiggondolva a dolgokat, majd ha kiválasztódnak a megfelelő emberek a megfelelő posztokra, akkor képezve is őket a feladatra.

3) A vezető *minden emberrel beszélgessen el egyszer*, aki a közösségébe tartozik. Ez a bizalom alapozása, s az esetleges gondok megelőzése. Bárki, bármikor mehessen hozzá, legyen elérhető. Ez lehet az otthonában való látogatás, de vannak helyzetek, amikor éppen onnan kell kivonni valakit, hogy megközelíthető legyen. A személyes ismeret sokat segít az ifiőrára való készüléskben, s érzékenyebbé tesz a feszültségek időben való felismerésére. De tudni kell átadni is embereket, mert nem vagyunk alkalmasak mindenkinek a lelkigondozására! Inkább, minthogy valaki elmenjen a közösségből a vezetővel való feszültsége miatt! Jó, ha van

Lelkigondozás

azonos nemű lelkigondozó, mert vannak gondok, amit nem lehet másneművel megosztani.

4) A lelkigondozás legfontosabb eszköze a *segítő személye*. Ahova a vezető eljutott, oda tudja elvezetni a többieket is. Ezért nem tud másként lelkigondozni, csak ha ő maga is folyamatos lelkigondozás alatt áll. Ha meg tudja oldani problémáit, ha van, akivel megbeszélje lelki terheit, ha állandó tisztulási alkalmak vannak. Ezt Jézus esetében az *imádságban* látjuk. Sokszor egész éjszaka imádkozik. Nem is hiszem, hogy beszélt volna, csak megmerítkezett, megújult, átmosódott, feltöltődött. Egy vezetőnek kell, hogy legyenek ilyen imádságai, vagy imaközösségei, mert nem fogja tudni ellátni feladatát! Mert a segítők belefáradnak a szolgálatba!

Egy vezető *ismerje önmagát*. A határait és az értékeit, erősségeit is. Így senki sem tud neki hízelegni olyannal, ami nem igaz, de nem tudja megkérdőjelezni sem abban, amiben bizonyos!

Mindig nyitottan kell a kritikát is meghallani, mert egyáltalán nem biztos, hogy jól csináljuk. Tanuljunk a hibákból is, s segítsünk ezzel másoknak is a maguk megismerésében!

5) A lelkigondozás alapszabálya az is, hogy *sosem felülről kezelünk embereket*. Mindig azonosulunk, melléállunk, belemélyedünk az ő helyzetébe. Akkor tudunk lelkigondozni valakit, ha megértettük őt! Tilos bármiféle elvárás, vagy számonkérés a lelkigondozás során, mert a legtöbb ember nagyon jól tudja, hogy milyennek kéne lenni, de képtelen rá, ezért gyötrik a problémái. Teljesen felesleges a bűntudatában megerősíteni. Azt kell éreztetnünk vele: olyan vagyok, mint te, de van kihez fordulnunk! Tilos a hallott információ felháborodni, vagy megbotránkozni, vagy ígéket vagdosni a másik fejéhez. Kérdezni lehet, szelídséggel és istenfél-

lelemmel, különösen ha valaki egyszer olyan mélységeket tár fel a szívében, amit mi sosem mertünk volna kimondani senki előtt! (Mert vegyük komolyan, hogy ami miatt felháborodunk, vagy megbotránkozunk, az bennünk is megvan, vagy elkövetve, vagy vágyakozásban, s ezért aztán végképp semmi jogunk a másik kiosztására!)

6) Minden közösségben lesznek előbb-utóbb olyanok, akik nem fogadnak el miniket vezetőnek. Azokkal is tudni kell beszélni, *akik megvádolnak, vagy le akarnak járni a közösségen belül*. Néha az egész közösség előtt is vállalni kell bizonyos lelkigondozói témákat. Pál számára a korinthusi gyülekezet volt ilyen. Ezért írta meg a második korinthusi levelet. Aki azt átolvasa, s megértette, mit jelentettek az apostolnak a vádak, s hogy hogyan válaszol alázatosan nekik, az már valóban vezetővé válik. A gyülekezeti rendben (Máté 18) világosan áll a helyretétel módja. Lehetséges, hogy van, akit ki kell zárni a közösségből (1 Tim 1,20), a lelke megmentése érdekében. De alapvetésünk az legyen, hogy bár nagyon fontos az intés is a gyülekezetben, azért a *bátorítás sokkal-sokkal fontosabb!*

7) Isten *nem mindig akkor küld embereket*, amikor mi a legalkalmasabbnak érezzük magunkat a lelkigondozásra. Sőt saját tapasztalatként azt mondhatom, hogy a legváratlanabb helyzetekben kell készen lenni a másik ember meghallgatására. Néhanyszor azt is átélhettem, hogy *engem „lelkigondozott” valaki*, mert Isten éppen akkor küldte a „nyakamra”, amikor valami miatt főtt a fejem, s éppen velem mondat ki, amit tenni kellett, s az nekem is válasz volt az előtte rágott problémára. Nagytitok ez, s a lelkek pásztora jól tudja az időket és alkalmakat.

8) A vezetőnek minden embert számon kell tartania, ezért legyen nagyon figyel-

mes, és *élesítse az emlékezetét*. Talán semmi sem esik olyan rosszul valakinek, mintha nem emlékeznek az ő problémájára, az ő személyére. S fordítva is igaz, hogy egy megfelelő „Hogy vagy azóta?” kérdés sokat lendíthet a másikon, mert tudja, hogy a vezető imádkozik érte, számontartja! Ha másként nem megy, akkor a beszélgetés után jegyzetelje le, ami fontos volt (ám a titoktartás miatt úgy, hogy azt más ne értsen!).

9) *A lelkigondozó keveset beszéljen, inkább kérdezzen*. Nem vallatásszerűen, hanem csendesen, kedvesen, bizalmat ébresztve a másokban, hogy figyelnek rá. Elsősorban hallgasson – mindkét fülével! – s nagyon vigyázzon, hogy a megoldásokat ne ő mondja ki. Csak azt fogja ugyanis megtenni a másik ember, amire ő maga jött rá. A legjobb tanács sem ér egy fabatkát sem, ha mi képviseljük. Vigyázzunk, ha feszültséget észlelünk magunkban a másik hallgatása közben, s ne engedjük, hogy befolyásoljon a kérdésekben! A beszélgetés végén lehetőleg foglaljuk össze, amiről szó volt, s legyen mindig *egy konkrét feladat, vagy lépés*, amit a másíknak meg kell tennie! Nem kell egyszerre minden problémát kitérgyalni, inkább egyet járjunk körül egy alkalommal. A beszélgetés ne legyen túl hosszú, mert elveszi az energiákat a megoldáson való gondolkodástól.

10) *A lelkigondozónak elsősorban légkört kell teremnie*. A megértés, elfogadás légkörét. Ahogyan a 139. zsoltár fogalmaz: „*Elöl és hátul körülzártál engem s felettem tartod kezedet*”. Ez a Krisztusban létező nagy biztonsága. A lelkigondozás szféráját tehát a lelkigondozóban uralkodó békeség, öröm, józanság, tisztaság kisugárzása határozza meg. A másik szemébe nézve, annak minden zavarát észlelve, segítenie kell megszabadulni a feszültségektől, kínoztól, terhektől. Hogy a felebarát otthagyhassa a „*batyuját*”, s letehesse a kereszt alá.

Bevallom, lelkigondozásaim nagy része háttérimság a másíkért. Miközben figyelek rá, folytonosan feszülten koncentrálok az én Uramra, hogy mit is mondhatok, hogyan segíthetek. Se többet, se kevesebbet ne tegyek, mint amire jogom van, mint amit a felelősség diktál, s merjem hagyni a többit csak nyugodtan „*Órá*” (1 Pét 5,7).

Összefoglalva: Milyen legyen egy jó lelkigondozó? Légy örömteli keresztyén, sugározzon rólad Krisztus szeretete! Rontásaidat vidd őszintén Isten elé, s kérd a jóvátétel lehetőségét, akár mások által is. Vedd komolyan, hogy a fej továbbra is Krisztus, Ő a jó pásztor, te csak bojtár vagy! Minden bárány az Övé! Ami fáj a múltad mulasztásaiban, az szorítson oda még jobban Isten kegyelméhez, hogy mindenben rá tudj hagyatkozni! Neki vannak még ott is eszközei, ahol mi tehetetlenné váltunk! Legyen imalistád az emberekről, akik eléd kerültek, s addig imádkozz értük, míg át nem tudod adni őket Isten kezébe. Olvass minél többet, készülj, s gyűjtsd a példákat! Tudd, hogy minden hasznodra válik, ha szereted az Urat! Erre vezess másokat is!

Fodorné Ablonczy Margit

Könyvajánlat

Szeretettel ajánlom vezetőknak a
lelkigondozáshoz

Viktor E. Frankl:

AZ EMBER AZ ÉRTELEMRE IRÁNYULÓ KÉRDÉSEL SZEMBEN

c. könyvét. Az osztrák pszichiáter előadásait és cikkeit olvashatjuk ebben a kötetben, melyek egy új módszert ajánlanak: az ún. logoterápiát.

Ez azon alapul, hogy csak akkor tudunk élni, ha értelme van az életünknek. Erre kell segítenünk egymást, s ez sokszor egész gondolkodásunk megváltoztatását eredményezi. Igen érdekes a hozzáállása a halálhoz, melyet nem az élet elvesztésének nevez, hanem az élet betöltődésének. Vallja, hogy a napok nem elmúlnak, hanem betelnek. Életünk végére egy „teli magtárat” hagyunk hátra azon keresztül, amit tettünk, s nem megsemmisülünk, hanem épp benne hagyjuk „nyomunkat” a világban. Folytonosan erősíti, hogy életünk legfontosabb része a reménység, amelyet sohasem szabad feladnunk. A szerző megjárta a haláltárbort, s ennek megélése olyan tapasztalatot adott neki, mely még inkább az igazán lényeges dolgok meglátására segítette. Maga a könyv nem módszertan, hanem gondolkodásmódunk letisztázá-

sa. Fogalmak újragondolása, helyzetek újraértelmezése, az élet másságának meglátása. Igazi katartikus élmény lehet, ha valaki akár csak egy cikket is elolvas belőle!

„Mi tehát az ember? – kérdezzük. Az a lény, aki mindig maga dönti el, hogy mi. Egy lény, aki azonos lehetőséget hordoz magában arra, hogy lesüllyedjen az állat szintjére, vagy hogy az élet-szentséghez emelkedjen fel. Az ember az a lény, aki kitalálta gázkamrákat, de

ugyanakkor az a lény is, aki emelt fővel lépett be ezekbe a gázkamrákba.” A könyv a KÖTET KIADÓ gondozásában jelent meg 1996-ban, s a nagy állami könyvesboltokban kapható.

A másik ajánlat szintén vezetőknél szól, akik szeretnének tisztába kerülni saját múltjukkal, s tisztázni saját feszültségeiket, mielőtt mások életébe avatkoznának.

M. Linn – S. Fabrikant – D. Linn
szerzőhármass könyve:

ÉLETÜNK NYOLC SZAKASZÁNAK GYÓGYÍTÁSA

E. Erickson nyolc szakaszra osztotta az ember életét, amelyekben a megfelelő korosztályokban minden ember egy-egy pszichés krízist él át, s ott kialakul benne valamilyen hozzáállás, valamely erény, mely azután nehezen változtatható, általában elkíséri egy életre. Ezeket meghatározzák az emberi kapcsolatok. Így pl. az első két életévben a legfontosabb krízis a bizalom vagy bizalmatlanság kialakulása. Ennek meghatározó személye az édesanya a gyermek életében. De életreszóló módon lesz valaki általánosságban bizalom-

mal mások iránt, vagy lesz éppen bizalmatlan akár teljesen alaptalanul is.

Ennek a nyolc szakasznak az ajánlott könyv három szerzője szerint azonban van feloldása. Nem kell az átélt eseményeket úgy hagynunk, s nem kell egy életen át hordoznunk annak következményeit, amelyet sokszor mások, sokszor mi magunk elrontottunk. Imádság által van gyógyulási lehetőség! A szerzők maguk is saját élményeikről adnak számot, miközben lépéseket ajánlanak a magukat betegnek, sebzettnek érző embereknek. Inkább vallanak, mint módszereket ajánlanak. Sajátos nézőpontjuk lehet, hogy megállít néhányakat, vagy esetleg megbotránkoztatja a konzervatív módon gondolkodókat. Én mégis azért ajánlom, mert úgy gondolom, hogy „mindent megvizsgáljatok, ami jó, azt tartsátok meg!” Nem gyakorolnám pontosan úgy, ahogyan ajánlják, mert az számomra idegen, de vannak benne olyan mélységek, amelyeket jó végiggondolni akkor is, ha más módszert választunk a végén. Kívánom, hogy mindenki haszonnal és előítélet nélkül forgassa, épüljön belőle, s gyógyuljon általa!

„A belső békesség imádsága azt mondja: *Uram, adj nekem bátorságot, hogy megváltoztassam, amit meg lehet változtatni; türelmet, hogy elfogadjam, ami megváltozhatatlan; és bölcsességet, hogy különbséget tudjak tenni a kettő között.*”

A könyvet a MARANA THA 2000 ALAPÍTVÁNY adta ki, 1995-ben. Kapható minden katolikus könyvesboltban.

Fodorné Ablonczy Margit

JÁTÉK

Hahó! Az alábbi játékok talán kicsit infantilisnek tűnhetnek – első olvasatra -, de ha elkezdetek játszani, kiderül, hogy akár mindenki derül, és talán nem is olyan egyszerű, mint gondolnánk. Mivel mindkét játék szójáték, így játszhatjátok ezeket utazás, sétálás, kirándulás közben, vagy valamilyen összejövetelen – szóban vagy írásban is akár. Szóval jó játékot, jó szilveszterezést, jó bulizást, no meg

BOLDOG ÉS ÁLDOTT ÚJ ÉVET kívánok mindenkinek! Szeretettel: Zsó

MELYIK VÁRBAN NINCSENEK KATONÁK?

Kategória: szójáték

Játékosok: 3 fő fölött

Hely: Ø

Csapat: egy játékvezető és a többiek (vetélkedő esetén csapatokban)

Kellékek: papír, toll (Ha szóban játszszuk, nem kell semmilyen kellék.)

Idő: kb. 10 perc

A játék címe talán ismerős: egy találós kérdés – a válasz: a lekvárban. Ebben a játékban tehát ilyen nyelvi fantáziára épülő találós kérdésekre kell választ adni.

Melyik fa nem ég a tűzön? (*tréfa*)

Melyik tőknek nincs indája? (*csütörtök*)

Melyik út nem porzik sose? (*Tejút*)

Melyik kör lehet szögletes? (*tűkör*)

Milyen fa van legtöbb a vásárban? (*kofa*)

Melyik a legtüzesebb ló? (*vasaló*)

Melyik tóban nincs víz? (*hintóban*)

Melyik disznó nem volt soha malac? (*sündisznó*)

Melyik karó véd a hideg ellen? (*takaró*)

Melyik ács ehető? (*kalács*)

Melyik üst száll? (*füst*)

Melyik üveg illik legjobban a fejedre? (*süveg*)

Melyik üvegbe nem lehet semmit tölteni? (*szemüvegbe*)

Milyen vetéshez nem kell mag? (*nevetéshez*)

Melyik tű nem szúr? (*betű*)

Melyik ló tud papírt vágni? (*olló*)

Milyen hó lakható? (*kunyhó*)

Milyen cső vezet a magasba? (*lépcső*)

Melyik rang szól? (*harang*)

Melyik ár lovagol? (*huszár*)

Melyik bort szeretik a gyerekek? (*táborn*)

Melyik kör négylábú? (*ökör*)

Melyik ács dolgozik fejsze nélkül? (*a takács*)

Melyik kos fekszik az ágyban? (*vánkos*)

Melyik só nem olvad el a vízben? (*korsó*)

SZÓTAG- LÁNC

Kategória: szójáték

Játékosok: min. 2 fő

Hely: Ø

Csapat: mindenki külön

Kellékek: papír, toll (Ha szóban játszszuk, nem kell semmilyen kellék.)

Idő: kb. 5 perc

Ez a játék sokféleképpen játszható; a lényege, hogy az adott szó utolsó szótagjával kezdődjék az azt követő szó. Pl.: vásár – sárga – garázs ... A játékban szigorúan be kell tartani a szótagolás szabályait. Játshatjátok utazás, kirándulás közben úgy, hogy felváltva mondjátok a szavakat; összejöveteleken még érdekesebbé tehető, ha zálogot ad, aki nem tudja folytatni. Írásban is játszható: ugyanattól a szótól induljatok el mindnyájan, és mérjétek az időt. A cél: 5 perc alatt minél hosszabb láncot alkotni. B) változat: irányítottan kell haladni, vagyis az első és a végszó is adott. Az győz, aki rövidebb idő alatt vagy kevesebb lépésből teljesíti a feladatot.

Íme erre néhány példa:

1. Hogyan lehet eljutni a bokától a csuklóig?
2. Hogyan lehet eljutni a kunyhótól a palotáig?
3. „Utazz” Kalocsáról Gárdonyiba!
4. Juss el a pataktól a tengerig!
5. Hogyan lesz estéből reggel?

Megoldások:

1. Boka – karika – kaucsuk – csukló
2. Kunyhó – hódol – dollár – lárma – marok – rokka – kapa – palota
3. Kalocsa – csacsi – csibe – beteg – tegnap – napsugár – Gárdony
4. Patak – taktika – karalábé – béke – keret – retten – tenger
5. Este – teke – kesereg – reggel

<http://www.kereszteny.hu>

Jónéhány hónapja már, hogy megjelent az internetes keresésről szóló cikk a *Vezess* hasábjain.

Akkoriban már tervbe volt véve a *Magyar Keresztény Portál* elindítása, csak nem tudtuk, hogyan valósítsuk meg. A Magyar Keresztény Internet Egyesület 2000 nyarán történt megalapításának

egyik nem titkolt célja az volt, hogy mielőbb megalapítsuk a magyar keresztények virtuális találkozóhelyét.

Mit is jelent a „portál”? Nem más, mint egy internetes „kapu” a nagyvilágra, vagy annak egy részére. Olyan hely, ahonnan el lehet indulni és mindent könnyen meg lehet találni. A portálok létrehozásának elsődleges oka, hogy a Világhálón ma már annyiféle információ található meg, hogy igen nehéz köztük eligazodni. Így van ez a keresztény internetes jelenléttel is.

Napjainkban egyre több és több keresztény honlapot találunk az Interneten. Sok gyülekezet, keresztény közösség és

alapítvány fedezi fel, milyen nagy segítséget nyújt a modern

technika ahhoz, hogy hírt adjanak magukról. A honlapot a Világhálón bárki

megtalálhatja, a nap

24 órájában elérhető, a világ minden tájáról. Mégis, éppen a honlapok szaporodása miatt nem is olyan egyszerű megtalálni, amit keresünk. Az Internet magyar szegletében elindult már jó néhány portál: az *Origó*, *Index*, *Korridor* és társai, melyeket több százezer ember látogat meg naponta. Mostanáig azonban nem volt példa keresztény portálra, pedig nagyon hiányzott egy keresztény „kapu” a Világhálón. Ezt a hiányt szeretné pótolni a nemrég elindított Magyar Keresztény Portál, melyet a Magyar Keresztény Internet Egyesület és a Katolikus Ifjúsági Mozgalom hozott létre a <http://www.kereszteny.hu> cím alatt. A portál szolgáltatásai közé tartozik a *Keresztény Kereső*, melybe összegyűjtötték és folyamatosan bővítik a magyar nyelvű keresztény honlapokat. Kategóriákba rendezve találunk itt több, mint félezer címet, egyházak és gyülekezetek lapjait, oktatási és kulturális oldalakat, és az elmélyülést segítő lelki olvasmányokat is. Lehetőség van kere-

sés-
re felekeze-
tek szerint, hiszen a kereső mindegyik
felekezet lapjait nyilvántartja. Mind-
ezen túl a félezer lap teljes szövegében
is végezhetünk kutatásokat, és olvasha-
tunk heti ajánlatot, illetve a legnépsze-
rűbb oldalak listáját is.
Egy másik, régóta népszerű szolgálta-
tás a *napi keresztény lapszemle*. Nap

mint nap válogatásra kerülnek az egy-
házakkal, hittel, vallással kapcsolatos
cikkek az Interneten elérhető világi saj-
tó anyagából. Akár a portálon olvashat-
juk ezeket a cikkeket, akár pedig meg-
rendelhetjük ingyenes napi hírlevél-
ben.

Önkéntes gyűjtés alapján hírek és infor-
mációk is olvashatók, akár naptárba
rendezve is, az események dátuma sze-
rint. Lehetőség van különböző témák-
ban fórumbeszélgetésekben való rész-
vételre is.

A portál indításának gondolata a törté-
nelmi egyházak internetes munkatársai-
nak összefojtalán, a 2. Magyar Ke-

resztény Internet Konferencián
merült fel 1999-ben. Nagy
szükségét látták egy portál-
nak azért, hogy az egyházak
aktív tagjai könnyen eligazod-
janak a Világháló információs
dszungenelében. Másrészt pedig,
az egyházakkal ritkán találkozó
emberek felé missziós szerepet töl-
tethet be a portál, hiszen innen kiindulva
mindenféle keresztény információ elér-
hető.

Szeretnénk bátorítani a kedves Olva-
sót, hogy nézzen körül a portálon és ve-

gye hasznát a szolgáltatásoknak. Le-
gyen segítségünkre, küldjön be híreket,
vegyen részt a fórumokban. Hiszen ép-
pen azzal éri el a célját a keresztény
internetes munka, ha minél többen be-
kapcsolódnak és közösen alakítjuk ki a
Világháló keresztény arcát.

Bogdányi Gábor

Magyar Keresztény Internet Egyesület

Szociáletika

Társadalmi kérdések az ifjúsági munkában?

A keresztyén ifjúsági munkában, de a keresztyén misszióban és egyáltalán, a keresztyén egyház életében is nagy dilemmát jelent, hogy van-e benne hely társadalmi és közéleti kérdéseknek. Kell-e és ha igen, milyen mértékben kell foglalkoznunk olyan kérdésekkel mint a globalizáció, a társadalmi igazságtalanságok, szegénység, a Harmadik Világ krízise, ökológiai válság, háború és erőszak, hazaszeretet, kisebbségi sors, a közélet tisztasága, diszkrimináció és esélyegyenlőség, eutanázia,

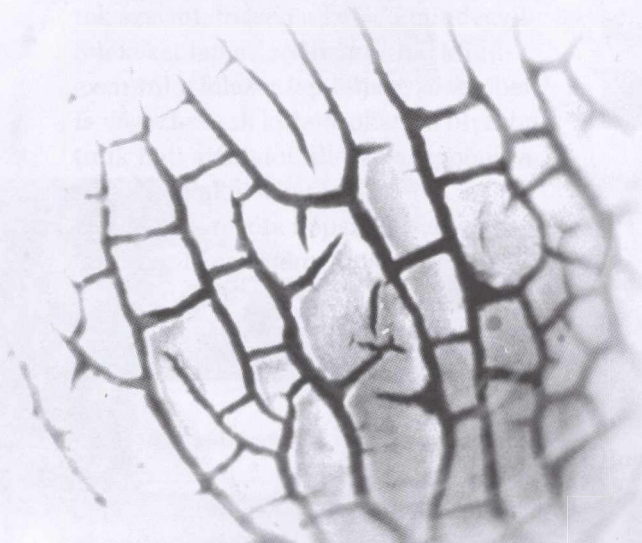
ják, hogy azokkal nem „nekünk” kell foglalkozni. Előfordul, hogy nyíltan ki mondják, hogy ezek a „világi” ember problémái, mi már a mennyi dolgaival törődünk.

Mások viszont azt hangsúlyozzák, hogy épp ezekre a kérdésekre kell koncentrálnunk. Vannak, akik a szűkebb vagy tágabb közösségek közeli pusztulásának víziója által meghatározott gondolkodással sürgetik az „életbevágó” kérdések napirendre tűzését és elvetnek mindenféle „köldök-néző kegyeskedést”. Nagy a baj, mondják, riadót kell fújni és épp a társadalmi kérdések tekintetében kell egészségessé és elvszerűvé nevelnünk az ifjúságot.

Érdekes módon, egész más kiindulással is sokszor ugyanide jutnak el sokan: úgy gondolják, hogy a keresztyénség mint vallás mára elveszítette az érdekességét és nem maradt belőle más, mint néhány nemes etikai irányelv, és

szép, humánus életforma. Ma nem vallást kell hirdetni, hanem ezeket a „fontos társadalmi problémákat” kell megvitatni és egyfajta keresztyén elveken nyugvó humánus, toleráns magatartás és problémaérzékeny attitűd kialakítása a cél.

Néha felhangzik egy harmadik vélemény is, amely szerint ilyen kérdésekkel csupán a keresztyén ifjúsági munka

terhességmegszakítás, klónozás, génmanipuláció és még hosszan folytathatnánk a sort.

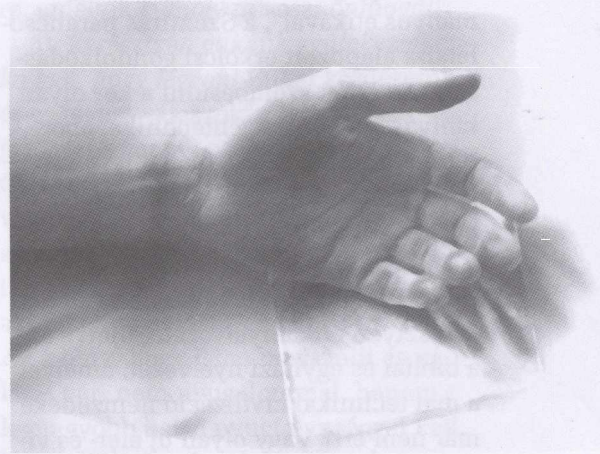
Vannak, akikből már a kérdésselvetés is heves ellenérzéseket vált ki. Szerintük a keresztyén ifjúsági munka az ún. lelki dolgokkal kell, hogy foglalkozzék csupán, ezért aztán a társadalom szélesebb köreit érintő kérdésekről – jobb esetben – azt a véleményt hangoztat-

Társadalmi kérdések az ifjúsági munkában?

bizonyos fázisában kell foglalkoznunk. Hiszen ezek az „érdekes kérdések”, melyek vonzzák a fiatalokat. Aztán, amikor már bejöttek „a mi utcánkba”, akkor majd hirdethetjük nekik az evangéliumot. A társadalmi problémák tehát a csalátket képezik. Érezzük azonban, hogy ez mennyire etikátlan magatartás, hisz hátsó szándékkal, tulajdonképpen egy dolgot ígérünk, mondunk és másvalamit akarunk. Emberi méltóságukban sértjük meg ezzel vendégeinket.

Az itt felsorolt – és nyilván kisarkított – álláspontokban közös, hogy mintegy kiindulópontként különválasztják egymástól az ember ún. lelki és testi szükségleteit. Tudjuk pedig, hogy Krisztus Urunk maga is nemcsak tanított, hanem gyógyított is és ha kellett, kenyérrel és hallal is ellátta a hallgatóit. Az Ő példája és az a hitvallás, hogy az egész világ és benne mi is Isten teremtményei vagyunk, segít annak a belátásában, hogy ez a szétválasztás hamis és félrevezető. Istennek az egész teremtett világgal és benne a teljes emberrel van dolga. Elődeink jól tudták ezt, amikor meghirdették a KIE „négyes programját”, mely egyaránt célul tűzte ki a spiritualitás, a szellemi értékek, a testi egészség ápolását és a szociális kérdésekkel való foglalkozást. Mi is erőt meríthetünk az ilyen átfogó szolgálathoz a tudatból, hogy az Ő Országá, amely Krisztusban, a Szentlélek által már jelen van az Ő Egyháza életében, bár még nem teljesedett ki, az emberi élet teljességére jelenti be igényét. Az emberi lét mélységeit a Názáreti Jézusban a betlehemi jászoltól a kereszti és a

poklokig végigjáró testté lett Ige minket is az emberlét minden nyomorúságával – és örömeivel! – való ilyen mély-

séges és őszinte közösségvállalásra és szolidaritásra hív. Innentől pedig nincs olyan őszinte emberi ügy, ami ne lenne a mi ügyünk is, hisz az ember ügye: Isten ügye. Amikor az ezredforduló sötét árnyai között keressük a Világosságot, és az évezred első Ádventjében a társadalmi kérdésekkel foglalkozunk, nem szentségtelenítjük meg az ünnepet, hanem épp a tartalmához kerülünk közelebb: Immánuel, velünk az Isten, ilyen mély krízisek és nehéz kérdések közepette is. „Meglátogatott minket a naptámadat a magasságból”.

Gonda László
református lelkész

Szociáletikai kérdések a gyülekezetben

Válságba került az etika? Nincs mondanivalója a Bibliának a modern ember számára?

Sokan úgy gondolják, hogy a „hagyományos etikával”, a Szentírás parancsolataira alapozott erkölcsi gondolkodással nem lehet szembesülni a kor olyan kihívásaival, mint géntechnika, abortusz és eutanázia, szexuális nevelés, környezetszennyezés, globalizálódó világ, terrorizmus stb.

Valóban így van ez? Nem hiszem! De lássuk, mi került válságba? Talán a keresztyén etika nyelvezete, illetve az a bibliai és egyházi nyelvezet, amelyet a mai technikai civilizáció nemzedéke már nem ért? Vagy olyan új élet- és világszemlélet jelentkezett, amely a Biblia érték-és normarendszerét meghaladta (pl. házasság helyett laza partnerkapcsolatok)? Vagy a kutatás és a technika fejlődése állított minket olyan jelenségek elé, amelyekre nem voltunk felkészülve és bibliai példákkal, igékkel lereagálni nem tudjuk (pl. klónozás, internet, média, információ és hatalom)?

Valóban olyan megválaszolásra váró etikai kérdések merülnek fel a mindennapokban, amelyek begyűrűznek a családba, baráti körbe, munkahelyre – olyan kérdések, amelyek részünkről, a keresztyén gyülekezet vagy az ifjúsági bibliakör tagjai részéről is válaszra várnak, amelyeket nem lehet lesöpörni az asztalról, amelyek felett nem lehet „örökérvényűnek hitt hagyományok” nevében méltatlankodni vagy tanácsatlanságunkat be nem vallva, hanyag mozdulattal „átpasszolni” az állítólagos „szakemberek” számára!

Igenis, a keresztyén gyülekezetben lehet beszélni a legaktuálisabb erkölcsi kérdésekről és ki lehet alakítani határozott etikai véleményünket egy-egy kérdéssel kapcsolatban – méghozzá bibliai alapokról, a Szentírás szellemében. Szokták mondani: „mindenkinek van valamilyen etikája”. Minket viszont nem nyugtat meg ez a „valamilyen etika”. A keresztyén ember Isten megszólítására keresi a jelen kor kihívásai között a választ. Ez a szabad, engedelmes, hitből fakadó válasz a keresztyén etikai gondolkodás legfőbb tartalma.

De ehhez figyelembe kell venni a következőket:

1) Az „*erkölcsi válasz*” párbeszédben születik. Gyakran szembesülünk azzal az elvárással, hogy egy-egy kérdésre végérvényes, kimerítő, örökérvényű válasszal szolgáljunk. De minden igyekezetünk ellenére válaszaink csak részválaszok és részreakciók sora marad. A Biblia ugyanis nem receptkönyv. Az etikai válasz csak állandó párbeszédben alakul ki: a teológia és a tudomány, a kihívás és a megoldás-keresés, a gyülekezet különböző módon gondolkodó tagjai közötti párbeszédben. A párbeszédben megvilágosodnak a részletek, információk birtokában újabb kérdések merülnek fel, vagy más megvilágításba kerül a probléma (pl. a géntechnika egyaránt alkalmas gyógyításra vagy az emberi faj manipulációjára – általános válaszadással tehát nem lehet elintézni az ügyet!!!). A gyorsan változó világban nem lehet standard etika kódexet

Szociáletikai kérdések a gyülekezetben

felállítani, amely minden esetre és minden időre érvényes. Lehet, ez a bizonytalanság benyomását kelti, de be kell látni: végső és végérvényes válasz kérdéseinkre csak a „végső időben” lesz.

Máskor viszont a gyors és határozott véleményre van szükség, amikor egyértelmű „Nem”-mel kell felelni (pl. terrorizmus) éppen az Evangéliumból fakadó parancs alapján.

2). *Miért keresztyén ez a válasz?* Az információs és technikai forradalom következtében kiderült: nincsenek távolságok a bolygón. Az utazás, a gyors információközlés, de legfőképpen az internet közelebb hozta egymáshoz a népeket, nemzeteket, kultúrákat, vallásokat. Kiderült: másként élünk, másként gondolkodunk, más a világszemléletünk. De az is kiderült, hogy e más-ság ellenére néha ugyanazok a kérdéseink az étellel és a világgal kapcsolatban. Más vallású népek ugyanúgy kérdeznek rá bizonyos kihívásokra (pl. környezet, ökológia), mint mi – sőt, adott esetben hasonló vagy ugyanolyan válaszokra, megoldásokra jutnak – tőlünk függetlenül. Akkor hát mi a *sajátos* a „mi etikánkban”? Ezért kell – jobban, mint az elmúlt időben – érvelésünkben kidomborodnia annak, hogy hol van a helye a Bibliának, közelebb-ről az Új Szövetségnek ebben a gondolkodásban? Ezért kell mindig megvizsgálni, hogy válaszaink és végkövetkeztetéseink mennyire állnak meg Jézus Krisztus szavainak és parancsolatainak mérlegén! Felvetésünk itt mindig ez lehet: mi lenne az adott kérdésre a „jézusi válasz”? De vigyázzunk, ne gondoljuk, hogy „keresztyén sajátosságunk”

elhallgatása, ki nem mondása megkönnyítheti a párbeszédet a másként gondolkodó, másként érző kortársainkkal. Csak az a vallás méltó a párbeszédre, amelyik *komolyan veszi önmagát!*

3). *Keresztyén etikánk gyülekezeti etika kell, hogy legyen!* Etikai kérdéseink és a „jézusi válaszok” ütköztetései gyakran nyugtalanságot és konfrontációt okoznak majd – de nem felekezetek vagy vallások között, hanem „belül”, az emberi szív és lélek mélyén. Félreérti a keresztyén hit és erkölcs lényegét, aki megnyugtatót és igazolást vár tőle. Az a tény, hogy Isten megszólít és választ vár, nem nyugalommal, hanem a legnagyobb belső nyugtalansággal kell, hogy eltöltsön. A válaszadásnak, vagyis az erkölcsi álláspontom megkeresésének ezt a belső feszültségét pedig nem kell egyedül elhordoznom, erre adatott a *gyülekezet közössége*. Az egyház, a gyülekezet az a hely, ahol megtehető a párbeszéd alkalma és feltétele, ahol a *Biblia tanulmányozása* közben különböző vélemények, ismeretek, tapasztalatok és hitbeli meggyőződések kerülnek megbeszélésre. Ily módon nemcsak felrázható a még szunnyadó lelkiismeret és keresztyén felelősség a saját életvitel, illetve a világ dolgai iránt, de a gyülekezet tagjai eljuthatnak saját, önálló és felnőtt, a társadalom számára is hasznos etikai értékítéletük kialakítására. Így lehet a keresztyén gyülekezet korunk szociáletikai kérdéseinek legfőbb fórumává.

Dr. Fazakas Sándor

Tudod-e ?

hogy a szó: **etika**, mit jelent? Ma úgy fordítjuk: erkölcs, de valamikor az erkölcs kialakulásának helyét és módját is magában foglalta. Az eredeti kifejezés: **ethosz**, életret, életmódot is jelent, az ógörög szó még *fekvőhely*-ként is fordítható („*Ki mint veti ágyát, úgy alusza álmát*” – magyar közmondásként). Ké-
sőbb a szokás, jellem, lelkiállapot jelentéssel is kibővítették, s ebből képezték – már latin szóként - az **etika** = **erkölcs** fogalmát.

Az erkölcs egyik legfontosabb kérdése a jó és a rossz fogalmának meghatározása. Attól függően, hogy mit gondolok ezekről a fogalmakról, leszek a magam szemében is jó, vagy rossz, azaz elfogadom magam, vagy állandó küszködésben élek („*Boldog, aki nem kárhoztatja magát abban, amit helyesel*”(Róm14,22). De eszerint ítélem meg a többiek viselkedését is. Ez lehet nem tudatos döntések alapján képviselt „etika”, hanem csak a nevelésben kapott erkölcsi magatartás is.

Arisztotelész (Kr.e. 384–322) ezért a sors egyik legnagyobb kegyének tartotta, ha valaki jó nevelést kapott. Etikájának legfontosabb eleme a **közép** megtalálása volt: sem nem túl sok, sem nem túl kevés. Ne legyen valaki gyáva, de vakmerő sem, hanem bátor. Ne legyen senki pazarló, vagy fősvény, hanem nagyvonalú. Ez a harmónia lesz az, ami életét egyensúlyban tartja.

René Descartes (1596–1650) számára a gondolkodás volt a legfontosabb, ezt tartotta emberi létele legfőbb értékének (*Cogito ergo sum* = Gondolkodom, tehát

vagyok). Ebből kiindulva a józan és igazság-hoz ragaszkodó ember etikájának gyújtópontja sem lehet más, mint a **nemeslelkűség**. Ez az ember méltóságának csúcsa.

Immanuel Kant (1724-1804) számára a tiszta elvekből következtek a tiszta gyakorlat **etikai maximái**: „*Cselekedj úgy, hogy*

akaratom maximája mindenkor egyúttal egyetemes törvényhozás elvéül szolgálhasson”, és „*Cselekedj úgy, hogy az emberiséget, úgy önmagad, mint mindenki más személyében mindenkor, mint célt, soha-*

sem, mint tisztán eszközt használd”. Ezért etikájának szükségessége, hogy Isten létét feltételezze. Úgy lehet az ember felelős lényé, ha van ki előtt elszámolnia tetteivel. A tökéletesen jó megvalósításának a lehetősége ugyanis megköveteli egy, a természet fölött álló, értelemmel és akarattal rendelkező lény létét, aki mint az erkölcs és a természet birodalmának ura, az erényt és a boldogságot összhangba hozza. „*Isten nélkül és egy most láthatatlan, de remélt világ nélkül az erkölcsiség ragyogó eszméi a tetzés és rácsodálkozás tárgyai ugyan, de nem rugói szándékainknak és cselekedeteinknek.*”.

Albert Schweitzer (1875–1965) etikájának legfőbb értéke az **élet tisztelete**.

Ez vitte rá, hogy teológus-orvos-organaművész-filozófusként „elássa magát” az afrikai Gabonban, mint a leprások orvosa: „*a nagy fehér doktor*”. Mindent megtett értük a két világháború igazságtalan és embertelen összevisszaságában is, kétszer is megépítve a lambarénéi kórházat. Egy em-

„Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy tegyétek azokkal”

ber ügyében még Rákosi Mátyásnak is írt levelet, aki fejet hajtott a nemzetközileg ismert, békéért harcoló hatalmas ember előtt...

Mai világunkban igen zavarosak az etikai fogalmak és ezért az emberek megítélése is. Szinte minden relatívá vált, így a jó és a rossz fogalma is. Mindenki a maga mércéje szerint él és ítél, s el is várja, hogy tartsák tiszteletben életformáját, akármi-lyen szembenálló is az a többiek gondolataival. Ez a szabadság szélsőséges értelmezése, mint a demokrácia egyik lehetősége. Vannak sokan, akik ezt képviselik, s ezzel azt vallják, hogy a szabadság a legfőbb érték. Ám sokan a maguk szabadságának olyan határokat szabnak, amelynek nevében joguk lesz mások szabadságát elvenni, s akkor az elvek máris megdőlnék a gyakorlathoz képest. Mert milyen szabadság az, melyben nekem mindent szabad, s a másinak pedig nem...

Jézus Krisztus etikájának kulcsszava a szeretet. Ennek maximuma (1Kor 13) az önzetlen, szolgáló szeretet, maga az Isten (1Jn 4,16). Aranyszabálya: „Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy tegyétek azokkal” (Mt 7,12).

Megvalósításának módja a hegyi beszéd (Mt 5–7), lehetősége Krisztus befogadása és engedelmes követése (Jn 1,12). Megélési formája a másokért való szolgálat. A két nagy parancsolat (Mt 22,37–40) egyként való értelmezése és cselekvése. Elválaszthatatlan az Isten szeretete az ember szeretetétől. Aki az egyiket nem szereti, a másikat sem szeretheti igazán. Isten szeretete nélkül az emberszeretet önzéssé lesz, és jogtalan elvárások alapjává. Míg az istenszeretet emberszeretet nélkül fanatikussá tesz, és

jogtalan embertelenségekre hatalmaz fel. A kettő együtt életáldozatot követel (Róm 12,1), de az egyetlen való keresztyénség alapja. Nem leszünk azonban azonnal ilyen-né, folyamatként, növekedésként élhetjük át, életünk kiteljesedését a szeretetben (2Pét 1,3–11).

Fodorné Ablonczy Margit

Családok – ami változik és ami állandó

A legújabb kutatások szerint is a családot a magyar társadalomban értéknek tartják, és ez alól a fiatalok sem jelentenek kivételt.

A család több szempontból is kulcspozíciónak tekinthető, és mind a társadalmi viszonyrendszer szintjén, mind a tudati-érzelmi szinten és a tevékenységek szintjén is meghatározhatóak a családi hovatartozásból adódó viselkedésminták.

Előljáróban azonban fontos tisztázni a család két különböző megközelítését:

egyrészt a család egy olyan elsődleges mikrocsoporthoz számít, amelyben mindenki a teljes személyiséggel részt vesz, amely mindenfajta érzelmet megenged. Másrészt tekinthetjük mint társadalmi intézményt, a szocializáció közeget.

A problémák feltárásához azonban nézzük meg mi, is jellemző a modernitásban a családokra. A szeretet és a szerelem egyaránt ott van az életünkben. E téren a két világháború sok gátlást szabadított fel, óriási változások következtek be az erkölcsben, a házasságnak, a házasságon kívüli életnek a kérdéseiben. Ma nyíltan beszélhetünk olyan dolgokról, amelyeket azelőtt a fiatalok elől titkoltak, nem gondolván arra, hogy ezáltal a tiszta dolgoknak is szennyes látszatot adtak. Ennek kapcsán megfigyelhetjük, hogy a párválasztásnál a szülők ellenőrző, befolyásoló szerepe a korábbiakhoz képest csökkent. Ez is a tisztulás irányába mutat, hiszen az álszemérem és kettős morál így háttérbe szorult. Ugyanakkor a párválasztás sem problémamentes: mert a mi szeretetünk nem olyan, mint Istené, aki ok nélkül, a magunk ellene lázadó mivoltában is szeret; hanem mi a másik személyes értékeit szeretjük, és azért választjuk társunkul, mert talá-lunk benne valami szeretetre méltót. Persze ennek ellenére is köttetnek házasságok szerelem és szeretet nélkül, ám aki csak azért akar társat, hogy ne legyen egyedül, vagy mert mit szólnak mások, jól gondolja meg, mit tesz, hiszen ezzel becsapja önmagát és a társat is, és mindketten boldogtalanok lesz-

Családok – ami változik és ami állandó

nek. A párválasztás másik sarkalatos kérdése, mit keresünk a másikban: a hozzánk illő segítőtársat vagy sem; és ha már itt tartunk, nem lényegtelen az sem: a mi akaratumk vajon egybeesik-e Isten akaratával. Ez utóbbi már csak azért is fontos, mert környezetünkben azt látjuk, hogy az együttélés, a kapcsolat fontosabb a transzcendenciánál, azaz Isten tervénél; és azt tapasztaljuk, hogy előítélettel vannak a hívő élet felé, és számonkérük etikai bizonyosságainkat, miközben ugyanezt saját maguktól nem várják el.

A modern család egy másik jellemzője, hogy a szabályok szabadabban alakíthatók, és vannak alternatív együttélési formációk. A korábbi korok családjainál a közösség fel tudott és fel akart lépni a normasértés ellen. Ma a normák és értékek nagyon képlékenyek, változtak a feltételek. A példaképeket, mintákat egyre kevésbé választjuk a személyes környezetünkben – különösen is igaz ez a nagyobb települések esetén – hanem a médiából „szerezzük be”, azaz a bensőséges környezet helyett szerepeket másolunk sokszor akaratunkon kívül. Ezt azért tartom aggasztónak, mert a család így kevésbé ad biztonságot, és a „külvilágban” szerzett sebek regenerálódására kevésbé van lehetőség. Az egyik ilyen a nyitott házasság, amelyben állítólag a házaspár az együttélést, a másik személyiségét gazdagítja a félrelépések segítségével. Számomra ez erősen kétséges, mert ez egyben azt is jelenti, csak fél szívvel vagyunk benne a kapcsolatokban. Ma a szabályok ugyan szabadabban alakítha-

tóak, azonban nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a család közösség, és csak annyira lehet erős, mint amennyire erős és valóságos a tagok számára az, ami közös. Számba kell venni igen komolyan azt, hogy mi is az, ami közös, mi is az, ami összekapcsol, mert ez jelenti az alapot a fennálláshoz és a növekedéshez egyaránt; sőt ehhez még hozzátenném, hogy az, amit Isten nélkül használok bármilyen közösségben, az csalódás forrása lesz számomra.

A modern család egy újabb jellemzője, hogy az együttélés időtartama meghosszabbodott az átlagéletkor emelkedése miatt. Ezáltal megnőtt a konfliktusok száma, nehezebb egybetartani a családot. Ha a tudati-érzelmi szintet

vizsgáljuk az ellentétek kapcsán, akkor több dimenziót is találunk aszerint, hogy mennyire tudatosulnak a problémák. Egyrésztől, amikor a konfliktus forrását nem igazából a párkapcsolatban kell keresnünk, hanem a globális társadalmi problémák leképeződnek a családban. Másrésztől nem lényegtelen

Családok – ami változik és ami állandó

az sem, hogy valóságos ellentét vagy csupán félreértés a probléma alapja; harmadrészt miben áll valójában az ellentét, a célokban vagy a célokhoz vezető eszközökben; negyedrészt, milyen érzelmeket társítunk az ellentétekhez és mekkora ezek erőssége. Az előbbi szintre épül rá a tevékenységek szintje, azaz miként nyilvánulnak meg ezek a különbözőségek: nyílt vagy rejtett formában; illetve a feszültség kiterjedtsége is kérdéses, vagyis nézeteltérésről, összeütközésről, vagy összecsapásról van-e szó.

A konfliktusokról két megjegyzésem van. Az egyik: a tapasztalat azt mutat-

ja, hogy csak olyasmit bánunk meg, és csak azért kérünk bocsánatot, amiről közben beláttuk, hogy jobban is csinálhattuk volna, hiszen nem szabadulhat meg a tévedéseitől az, aki fel sem ismeri őket, mert semmi jobb nem lebeg a szeme előtt, ezért nem érti, miért kellene bármin is változtatni. A másik: amikor felmerül egy-egy probléma és a másikat egyáltalán meg sem akarjuk érteni, elítéljük, nézzünk talán először magunkba. Ugyanis amikor az egyik ember a másikat kritizálja, tudat alatt mintha önmagát mentetgetné. Ha hangozan a másik hibáira irányítom a figyelmet, akkor talán elterelődik a figyelem az én hibáimról – felfortyanunk, ha önmagunk tükörképét látjuk meg a másokban.

A modern családban az életciklusok eltolódtak a korábbiakhoz képest, mert korábban a házasságok fiatalabb életkorokban kötöttek, bár az átlagéletkor – mint már említettem – alacsonyabb volt, de a gazdasági feltételek nem tették lehetővé a szülőktől való elköltözést, így létrejöttek a többgenerációs családok. Ma ez nem jellemző, a fiatalok, amint lehet, önállósodni akarnak – különösen is jól megfigyelhető ez nyugaton – azaz a szülők számára a gyerekek nélküli élet időtartama meghosszabbodik. Ennek tudatában lényeges, hogy a gyerekes házaspárnak a családi életen kívül fontosak-e a külső, baráti kapcsolatok, illetve a család tagjai milyen szinten, mélységben, milyen ügyekben tudják és akarják egymást befolyásolni. A külső kapcsolatok és a szülők különprogramjai éppen a fiata-

Családok – ami változik és ami állandó

lok korai önállósodása miatt érdekesek, hiszen hosszú távon egyik félnek (gyerek, szülő) sem jó, ha a kapcsolat változatlan, túl intenzív marad. A gyerekek nem várják el a szülőktől, hogy értük éljenek, ez adjon értelmet az életüknek, mert erre kimondva vagy kimondatlanul az lesz a válasz: köszönöm, én ezt nem kértem. Isten szeretne az életünk értelme lenni, a gyerekeket pedig, ha ott az ideje, el kell engedni. Ezért is fontos az, hogy a nevelés során mit tartottak szem előtt a szülők, ugyanis a mai kultúra gyakran becsapja azzal a fiattal, hogy a szabadság nevében változtatás nélkül mindenbe belehajszolja őket, aminek aztán kudarca, kilátástalansága, fájdalom a vége. Ez pedig elkerülhető, ha ott-honról világos útmutatást hoznak magukkal arra vonatkozóan, kire tekintsenek, és mi az érték. Másrészt a család, mint pszichés közeg is fontos: a családi élet alapozza meg az énképünket, a kommunikációs készséget – kivel, hogyan, milyen szinten beszélünk –, a nemi szerepeket, az elemi viselkedésmintákat.

Itt kell szót ejtenünk arról, hogy sok családban konfliktus forrása az anyagiak szűkössége. Érdeemes azonban elgondolkodni ezen, mert sokszor nem annyira az igazi szükségletek miatt vonjuk meg az időt szeretteinktől, hanem a nagyobb kényelemért. Sokszor panaszra nyílik a szánk, elfelejtjük, hogy minden, ami bennünket ér, előbb Isten elé kerül.

Ő tudja, mennyinek az elbírására vagyunk képesek. Ha Isten valami nehézséget állít elé, akkor elég érettnék lát bennünket, hogy elviseljük – terve van vele. Ám mi sokszor ahelyett, hogy Őt kérdeznénk, mit akar kimunkálni bennünk – elfutunk. A hitélet harc és küzdelem, ha nem az, akkor baj van.

A modern család egy másik ismérve, hogy a kapcsolatok helyettesíthetőek, egyik kapcsolat lecserélhető egy másikra. Régebben a válás a férfi helytelen választását volt hivatva korrigálni, és az elvált nőnek semmi esélye sem volt

Családok – ami változik és ami állandó

újrakezdeni. Ez mostanra alaposan megváltozott, a mai házasságokban a férfi és a nő egyenrangú felek. A nő már nem eltartott, hanem van önálló keresete, és egyáltalán nem biztos, hogy akarát, életét alárendeli férjének. Ha azonban alaposabban megnézzük, a nők mégsem teljesen egyenrangúak, különösen is megfigyelhetjük ezt a falvakban és az iskolázatlanabb rétegek körében. Ők azok, akik éppen ezért az erőszakkal és az alárendelt pozícióval szemben inkább elfogadóak. Visszatérve a válásokra: nem feladatom senki felett pálcát törni, hiszen aki más társat választ, azt gondolom, nagyon keményen megharcolja azt, és amit már megélt, az felejthetetlen marad, mé-

lyen bevésődik az emlékezetébe. A kérdés inkább az, miért választott mást, „szeszélyből”, vagy mert a korábbi kapcsolat nem az üdvösséget munkálta. Semmi sem közömbös, amit átélünk: minden gondolat, magatartás, indulat, minden amit teszünk, elmulasztunk kihatással van jellemünk, egyéniségünk formálódására; éppen ezért nem mindegy, hogyan folyik életünk. Fel kell vennünk a harcot saját magunkkal, nem szabad hagyni elhatalmasodni rossz szokásainkat, hangulatainkat, és elkövetni újból és újból ugyanazokat a hibákat. Az embereknél nem biztos, hogy lehet újat kezdeni, a bennünk lévő sebektől adódó félelmek alapján ítélünk meg másokat, és a többiek is ugyanígy minket. Istennel viszont lehet újat kezdeni, Ő valóban meg tud szabadítani minden megkötöttségünkben.

A családjában alapozódik meg a legtöbb dolog, ezért egyáltalán nem mindegy, hogyan gondolkodnak szüleink: ahonnan indulunk, az elkísér a bölcsőnktől a sírunkig. Igen nehéz örökség az, ha szülők úgy gondolkodnak, hogy „hiszek én a magam módján”, mert az ilyen megfontolások feltételezik: helyesen élek, jól cselekszem; valójában azonban ez azt jelenti, nem ismerik el Isten mindenhatóságát, kiválogatják, mit akarnak megtartani az Ő szavából. Az, hogy kik, milyen családok, akik a közösséget alkotják egyházainkban, cseppet sem lényegtelen, gyülekezeteink élete szempontjából.

Faragó Adrienn

DISZKRIMINÁCIÓ - HÁTRÁNYOS HELYZET

avagy

Mit tehet a szociális munkás?

Az ember az életét a szükségletek kielégítésének komplex folyamatában éli le. Ahhoz, hogy éljen, ételre, ruházatra, lakásra van szüksége. A szükségletek kielégítetlensége problémákhoz, sőt halálhoz vezethet. Sok kultúrában ugyanakkor az ember élete nem teljes és nem megfelelő, ha a fizikaiakon túli igényeket nem elégíti ki. Ilyen szükséglet például a szeretet, a közösségi interakciók, a lelki egészség, a szellemi élet vagy az igazságos bánásmód.

A szükségleteket az egyén másokkal, az intézményekkel, valamint saját magával folytatott interakcióinak komplex rendszerében elégíti ki. Előfordul azonban, hogy valamilyen oknál fogva, lehet ez szubjektív vagy objektív tényező, az egyén nem képes szükségleteit megfelelő módon kielégíteni. Érdekes lenne felsorolni – akár esettanulmányok segítségével is –, mely tényezők akadályozzák az egyént, de ebben a pillanatban nem ez a fő célunk. Elégedjünk meg most azzal a megállapítással, hogy a diszkrimináció, mint társadalmi tényező önmagában is képes egyéneket, csoportokat ellehetetleníteni, hátrányos vagy akár többszörösen hátrányos helyzetbe hozni. Gondoljuk csak át annak a helyzetét, aki cigány, aki fogyatékos, aki hajléktalan... Ők kívül maradnak a politikai és gazdasági intézmények működésén és az elnyomás különböző formáit szenvedik el. S mint korábban említettem, az elnyomás olyan tényezőkhöz kapcsolódik, mint az intézményesített előítéletek és a diszkrimináció.

Az elnyomott emberek fejlődése pszichológiailag, szociálisan, gazdaságilag, oktatási szempontból, sőt morálisan akadályoztatva van.

S a kérdés: *mit tehet a szociális munkás?*

A szociális munka ismeretalapja

Mielőtt megtárgyalnánk a szociális munkás kompetenciáját, lehetőségeit, ha meg akarjuk érteni a szociális munka sokarcúságát, néhány részterületet – a teljesség igénye nélkül – nagyító alá kell vennünk. Vezérfonalként szolgálhat a szociális munka gyakorlatának meghatározása (Barlett, 1958), amely megkülönbözteti az „ismereteket, értékeket, célt, szankciókat és módszereket, vagy készségeket”, mindazt, ami elengedhetetlen a szociális munka gyakorlati alkalmazásához. A gyakorlatban a szociális munkásnak egyszerre kell nyúlnia az ismeretanyaghoz, az értékekhez, és a mestersége végzéséhez elengedhetetlen módszerekhez.

A segítőnek, aki szakszerű szolgáltatást nyújt a kliensnek, jókora tudásanyaggal kell rendelkeznie. Ismernie és használnia kell mindazon elméleteket és koncepciókat, fogalmakat, melyek relevánsak lehetnek gya-

DISZKRIMINÁCIÓ - HÁTRÁNYOS HELYZET

korlati munkája során. Kevésbé tudományos, de legalább ilyen magas szinten képesnek kell lennie arra, hogy gyakorlati tevékenysége során szűrjön le olyan gyakorlati bölcsességet, amelyek elősegítik a klienssel végzendő munkáját. Mindemellett ismernie kell önmagát, értékeit, meggyőződését, intuícióit. Hatékony szociális munkás gyakorlati tevékenységét a tudás vezérli.

A problémamegoldás vázának bemutatása

A problémamegoldó folyamat és az ahhoz szükséges jártasság az alábbiak szerint összegezhető röviden.

I. A kontaktus felvételének fázisa

a) *Tennivalók*

1. Kapcsolatfelvétel az ügyféllel és a probléma meghatározása
2. A munkával kapcsolatos tennivaló meghatározása
3. A célok kitűzése
4. Az előzetes megállapodás megtárgyalása
5. Felmérés, vizsgálódás, adatgyűjtés

b) *A szükséges gyakorlati képességek*

1. Képesség arra, hogy az önismeret, a források, a lehetséges cél- és cselekvési rendszerek alapján a szociális munkás saját énjét használja fel a kliens érdekében.
2. A mások meghallgatásának képessége, amibe nemcsak a meghallgatás tartozik bele, hanem a testbeszéd világos megértése és fogékonyág más egyéb jelekre, valamint az ügyfélnek szentelt gondos fizikai és pszichológiai figyelem.
3. Együttérzés, hitelesség, megbízhatóság, tisztelet és támogatás közlése.

4. Olyan technikák alkalmazása, mint például a parafrázisok használata, a dolgok tisztázása, a megértett közlés ellenőrzése, fókuszálás, kérdezés, válaszadás, tájékoztatás, összefoglalás, értelmezés, megerősítés.
5. Egy sor adatgyűjtési módszer alkalmazásának képessége

II. A szerződéskötés fázisa

a) *Tennivalók*

1. Felmérés és értékelés
2. Egy cselekvési terv megfogalmazása
3. Prognosztizálás

b) *A szükséges gyakorlati képességek*

1. Minden olyan képesség, amit a kontaktusfelvétel fázisában felsoroltunk.
2. A hasznos cselekvésre teendő javaslat érdekében az adatok rendszerezése és fontossági sorrendjének megállapítása a problémák, célok és rendelkezésre álló források ismeretében.
3. A valószínűsíthető siker és annak ára figyelembevételével alternatív tervek kidolgozásának képessége.
4. A saját megítélőképesség használata és a kliens bevonása az alternatívák közötti választásba.
5. A fentieknek (a cselekvés időpontját, eszközét, résztvevőit stb.) egy cselekvési tervbe történő tömörítésének képessége.

III. A cselekvés fázisa

a) *Tennivalók*

1. A terv végrehajtása
2. Befejezés
3. Értékelés

b) *A szükséges gyakorlati képességek*

1. Az előzőekben felsorolt összes képesség.

DISZKRIMINÁCIÓ - HÁTRÁNYOS HELYZET

2. Az értékeléssel összefüggő képességek alkalmazása.
3. A munka lezárásával és a megbízatás (segítés) befejezésével kapcsolatos képességek.

Értékek

Fentebb már szó esett az „értékekről”, mint a szociális munka egyik elengedhetetlen eleméről. Befejezésként néhány gondolat ebben a témakörben.

A szociális munkás egyik legfontosabb eszköze saját maga, vagy ahogyan England (1986) mondja, „intuíciói”. A legjobban pedig úgy tudja saját magát, ill. intuícióit használni, ha a „humánus értékrendje” irányítja. A humánus értékek fontossága abban a tényben rejlik, hogy szinte minden társadalomban a szakmai segítségkérést stigmák és kétségek terhelik azok részéről, akiknek nincs szükségük a segítségre. A társadalom azt várja el mindenkitől, hogy megbirkózzon az élet kihívásaival és ezért azokat, akik segítséget keresnek, gyengének és nem teljes értékűnek tekintik.

Ezzel ellentétben a szociális munkásnak **hinnie kell minden ember veleszületett egyediségében és méltóságában**, még akkor is, amikor egy ember nem „funkcionál” megfelelően az adott társadalomban. Ez a meggyőződés különösen fontos olyankor – és ez gyakori helyzet –, amikor a szociális munkás azokkal foglalkozik, akik szinte állandóan a társadalom perifériáján vannak és/vagy hátrányos megkülönböztetésben részesülnek.

Bár a szociális munka olyan foglalkozás, amely „erősen támaszkodik az emberi értékekre”, nem normatív hivatás, mivel nem hirdet semmilyen utópikus társadalomképet vagy ideális viselkedésformát. Inkább arról van szó, hogy a segítő megpróbál megfelelő egyensúlyt létrehozni az ember képességei és szociális helyzete között, hogy felis-

merje maximális lehetőségeit. A kérdés persze az, hogy egy adott társadalom erőstruktúrájában és az egyenlőtlenség bármely rendszerében egyáltalán el lehet-e érni a „megfelelő egyensúlyt”. A korlátok figyelembevételével állíthatjuk, hogy a hivatás első alapértéke a következő:

- Minden embernek egyenlő hozzáférést kell biztosítani az erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz és lehetőségekhez, hogy el tudja végezni a rá szabott feladatokat, meg tudjon birkózni a nehézségekkel és realizálni tudja törekvéseit.

A másik kritikus pont, ha értékekről van szó, hogy amikor a szociális munkás egyéneknek, családoknak, kiscsoportoknak és közösségeknek segít, akkor „szakmai kapcsolatban” áll velük. Tehát második alapérték lehet az, hogy:

- a szakmai kapcsolatok egyéni értékekre és méltóságra épülnek.

Sokat írtak már arról, hogy hogyan lehet ezeket az értékeket átültetni a gyakorlatba. Számomra *Biestek* (1957) klasszikus állítása a mai napig érvényes. Ő azt írta, hogy a klienseknek szükségük van arra:

- hogy egyénként és ne típusként foglalkozzanak velük
- hogy mind pozitív, mind negatív érzéseiket kifejezhessék
- hogy elfogadják őket mint méltósággal bíró embereket
- hogy amikor kifejezik érzéseiket, akkor megértő fogadtatásra és válaszra találjanak
- hogy se meg ne ítéljék, se el ne ítéljék őket azokért a nehézségekért, amelyekkel küzdenek
- hogy saját maguk válasszanak, hozzanak döntéseket saját életükre vonatkozóan
- hogy biztosak legyenek abban, hogy a róluuk szóló bizalmas információt olyan titokban tartjuk, amilyenben csak lehetséges.

Mezei Ádám

Egy fain roma csávó

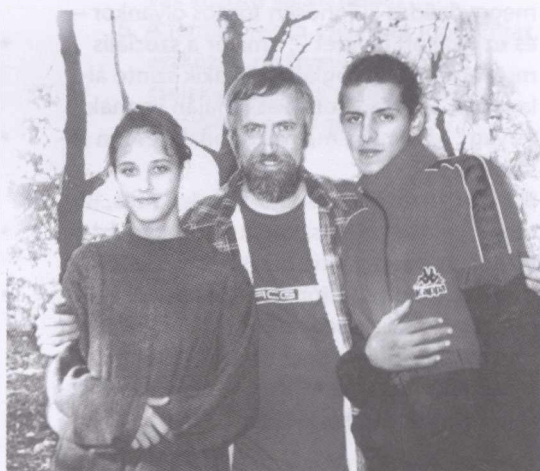
Budapest – Orián Géza a főváros IX. kerületében immáron hét éve folytat roma missziót. A szakállas, enyhén már deresedő hajú, csillogó szemű férfit egyszerűen csak „fain roma csávónak” hívják a kerület roma családjai és erre az elnevezésre minden bizonnyal rá is szolgált a szívvel-lélekkel munkájának élő férfi.

– Ha az ember cigányokkal kezd foglalkozni, nagyon fontos, hogy a kultúrájukat ismerve próbáljon meg közel kerülni hozzájuk. Nekem is sokat kellett tanulnom, ám nap mint nap rá kell jönnöm arra, hogy még mindig nem tudok róluk mindent – kezdi beszélgetésünket Orián Géza, akiből egymás után buggyannak elő az évek alatt felgyülemlett élmények. A férfit orvosnak tanult, ám tanulmányait nem végezhette el, mert édesapja meghalt és a kenyérkeresőjét elvesztő családban neki kellett munkába állnia, hogy édesanyjával és fogyatékos öccsével meg tudjanak élni.

Ekkor vetődött a IX. kerületi önkormányzathoz.

– A polgármester nem biztatott. Egy olyan munkaágot adott, ahonnan menekültek eddig az emberek. Én viszont itt maradtam és már hetedik éve csinálom. Először sportfoglalkozásokat szerveztem a cigány fiúknak, akik sokszor embert próbáló kérdéseket tesznek fel nekem. Azt hiszem a legjobb, ha az ember képekben fogalmaz, hiszen így tette annakidején Jézus is. Volt egy fiú, aki sokat segített nekem, de sajnos börtönbe került. Ő azt mondta, hogy neki rossz a vére, és azért követ el mindenféle bűntetteket. Erre én azt mondtam neki, hogy ide figyelj, te egy kesztyű vagy. Ha az ördög húz a kezére, akkor ütsz, ha Isten húz fel, akkor simogatsz – mesélte Orián, aki elmondta, hogy a fiúnak annyira megtetszett ez a példa, hogy írt egy imádságot: „Kesztyű vagyok, bújjál belém Istenem, hogy az ördög ne tudjon belém bújni.”

– De nem ez volt az egyetlen kép, melynek segítségével sikerült valamit megértetnie ezekkel az emberekkel.

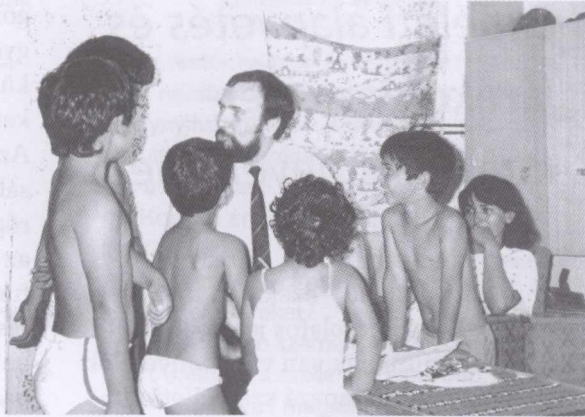

Orián Géza a IX. kerületi cigány misszióról

A *samáriai asszony* is példaképül szolgált.

– A roma családban fontos szerep jut az anyának. Ő irányítja a családot és védi meg a sokszor brutális apával szemben a gyerekeket. A cigány asszony olyan, mint a samáriai asszony, s benne ezek az asszonyok példát találhatnak arra, hogy hogyan lehet Jézushoz közeledni. Az anyák révén közelebb kerülhetnek az egész családhoz is. Elfogadom az ételt, amivel kínálnak, és még ha piszkos pohárban nyújtják is felém, akkor is megiszom a vizet, mert ez azt jelenti náluk: tisztetem őket. Megpróbálom felkeresni a gyökereiket, a rokonságukat. Nagyon sokan vidékről, így Sajószentpéterről, Szikszóról, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből jönnek, én meg a Budapestre került fiúkkal elmegyek oda – *magyarazza Orián, aki eddig hét fiúnak lett keresztapja.*

– Ez is egy különleges státusz és én megpróbálom ezt a lehető legkomolyabban ven-

**ide figyelj, te egy kecsketyű
vagy. Ha az ördög húz a
kezére, akkor ütsz, ha Isten
húz fel, akkor simogatsz**

ni, hiszen a cigány ember számára a keresztapa sokszor valóban az apa helyettesítője, főleg ha ő börtönben van. Megtanultam pár szót cigányul, hogy közvetlenebbül beszélgethessek velük és lássák, hogy nyíltan fordulok feléjük – *mondja Orián és felragyog a szeme, amikor a főnökéről kezd beszélni.*

– Amikor Jézusról kérdeznak, elmondom, hogy ő az én főnököm, aki egy börtönviselt bűnöző (Barabbás) helyett ment a börtönbe. Ilyenkor mindig csodálkoznak és nem akarják elhinni, hogy ő egy ilyen rendes ember volt – csakúgy, mint egy fain roma csávó.

(bolla)

Képzők könyve

Elméleti alapvetés és játékok az interkulturális neveléshez

Rasszizmus, xenofóbia, antiszemitizmus, intolerancia – ezekről a fogalmakról, a velük kapcsolatos jelenségekről mindannyiunknak van véleménye. Sok tényező járulhat hozzá szemléletünk alakításához: hat rá a média (legerősebb-

ben talán a televízió), a hozzánk közel állók véleménye, az iskola, és saját élményeink. Szüleink korosztályához képest mi már egy olyan társadalomban váltunk, válunk felnőtté, amelyben egyre inkább tömegessé válik más kultúrákból érkező emberek jelenléte, illetve a régóta itt élő kisebbségi csoportok is észrevehetőbben vállalják identitásukat. És e folyamatokkal párhuzamosan növekednek az ilyen tárgyú feszültségek is.

Ahhoz, hogy éretten és kritikusan tudjunk reagálni a körülöttünk zajló eseményekre, tisztában kell lennünk saját

gondolkodásmódunk, életstílusunk gyökereivel, és képesnek arra, hogy a különbözőségekből meglássuk az értéket, ami gazdagít.

Az *Ifjúsági és Sportminisztérium* kiadásában megjelent *Képzők Könyve* az Európa Tanács kiadványának fordítása, az informális, iskolán kívüli interkulturális tanulás eszköze. Első részében részletes és jól érthető alapvetés olvasható a mai európai társadalmakban tapasztalható valóságáról és a fejlődés lehetséges útjairól. A második rész pedig három nehézségi fok és négy témakör (csoportépítés, sztereotípiák, diszkrimináció, megoldási lehetőségek) szerint felosztott játékokat tartalmaz.

Azért tarom értékesnek ezt a képzési csomagot, mert a vezető és a csoporttagok között nagyon közvetlen kapcsolatot feltételez illetve alakít ki, és kis változtatásokkal sokféle helyzetben és témakörben használható. Az aktív részvétel és az őszinte véleménynyilvánítás mellett az eredmények, értékek közös létrehozására bátorítja a fiatalokat.

Címkék

(2. szint, sztereotípiák – diszkrimináció téma)

Van-e jelentősége annak, hogy mit gondolnak és mondanak rólad a többiek?

Tárgyalt kérdések: a sztereotipizálás hatásai

Célok:

Kutatni az arányt tényleges viselkedésünk és aközött, amit tőlünk elvárnak.

Tudatosság ébresztése saját viselkedésünk másokra tett hatásáról.

Beszélgetni az emberek sztereotipizálásának hatásairól.

Időtartam: 45 perc

Csoportlétszám: 10 vagy több

Előkészítés

Személyenként egy darab, kb. 5 x 2 cm-es fehér öntapadós címke.

Mindegyik címkére írunk egy jelzõt, pl. felelõtlen, szellemes, ostoba, okos, ügyetlen.

Adjunk a csoportnak feladatot, pl. készítsenek együtt egy posztert, tervezzenek meg egy eseményt, tologassák

a bútorokat, vagy beszélgessenek egy adott témáról (például megkérdézhajjuk:

„*ha egy neves együttes fellépne a városban, kiket hívnátok szívesen?*”)

Játékszabályok

1. Minden játékos homlokára ragasszunk egy címkét, anélkül, hogy az illetõ tudná, hogy mi van rá írva.

2. Magyarázunk el a feladatot, amit végre kell hajtaniuk. Emeljük ki, hogy a megvalósítás során a címke szövegének megfelelően kell kezelniük egymást. Például, ha valakinek a lusta feliratú címke került a homlokára, akkor úgy kell vele bánni, mintha mindig lusta lenne (a címkén szereplõ szót nem használhatják).

3. A játékosoknak erőfeszítést kell tenni a feladat elvégzésére, valamint arra, hogy a többieket a címke szövegének megfelelően kezeljék.

4. A tevékenység végén lehet találgatni, hogy milyen szó van a címkére írva, de a játéknak nem ez a fő célkitűzése.

Elemzés és értékelés

Az értékelés nagyon fontos, ezért biztosítsunk mindenkinek elegendõ idõt a véleménynyilvánításhoz. Kérdezzük meg, hogy kitalálták-e címkéjük szövegét, majd folytassuk a következõ kérdésekkel:

- ◆ Hogyan érezték magukat a játék ideje alatt?
- ◆ Nehéz volt a címkének megfelelően kezelni az embereket?
- ◆ Volt-e olyan személy, aki bizonyítani akart (például a szellemes elkezdett vicceket mondani, és magabiztosabban viselkedni)? Segített-e a lusta a többieknek?
- ◆ Milyen címkéket ragasztunk az emberekre a mindennapi életben? Hogyan hatnak ezek, és hogyan befolyásolják gondolkodás-módunkat?
- ◆ A mindennapi életben kik hordozzák a játékban felhasznált címkéket?
- ◆ Érvényesek ezek?

Tippek az irányító számára

Vigyázzunk, hogy mire milyen címkét ragasztunk. Ha valaki a mindennapi életben lusta, akkor ne az ilyen feliratú címkét tegyük rá. A játék célja nem az, hogy a csoport tagjairól alkotott személyes véleményeket felszínre hozza. Ez destruktív és kerülendõ. Figyeljünk, mert a játék erős indulatokat ébreszthet.

A Képzõk Könyve angol és francia nyelven megszerezhető a budapesti Európai Ifjúsági Központban (1024 Bp. Zivatar u. 1-3. Telefon: 1 438-1053).

Martonné Szalóky Eszter

Az előfizetésről

Kedves Olvasóink!

A Vezess! megjelenését 2002-ben is négy alkalommal tervezzük. A lap célkitűzésében, szerkesztésében és terjesztésében nem tervezünk változást.

Ebben az évben egy nehéz döntést hoztunk, amikor eldöntöttük, hogy az előző számtól kezdve a lapot már csak azoknak küldjük, akiknek érvényes az előfizetése.

Mivel most már az előfizetői listánk naprakész, ezért a továbbiakban is így kívánunk eljárni.

Mindezek fényében kérjük Kedves Olvasónkat, hogy a mellékelt csekken *legkésőbb január* folyamán fizesse be az 1.000 Ft-os éves előfizetési díjat, mely jelen helyzetben még mindig csak a *valós ár fele*.

Erdélyi olvasóinkat kérjük, hogy a kolozsvári IKR irodában érdeklődjenek az előfizetés feltételeiről.

Bízunk benne hogy továbbra is hűséges olvasóink között köszönthetjük!

A szerkesztők

OLVASD! HASZNÁLD! TERJESZD!

Várjuk, hogy olvasóink szerkesztőségünknek megküldjék olyan munkatársuk nevét, címét, akinek szívesen ajánlanák lapunkat. Mi a következő számot ingyenesen, minden elkötelezettség nélkül megküldjük a címzetteknek.

Előfizethető a kiadó címén.
Éves előfizetési díj 1000.-Ft

Lapunk szerzői és munkatársai:

Bogdányi Gábor / fizikus, számítástechnikus / Felpéc
Bolla Zsuzsa / evangélikus lelkész, újságíró / Budapest
Bölcsföldi András / református lelképásztor / Kecskemét
Demeterné Harmathy Zsófia / református hitoktató / Budapest
dr. Fazakas Sándor / ref. lelkész, egyetemi docens DRHE / Debrecen
Farágó Adrienn / egyetemi hallgató / Kiskőrös
Fodorné Ablonczy Margit / református lelképásztor / Kecskemét
Gonda László / ref. lelképásztor, egyetemi tanár DRHE / Debrecen
Hegyi Hajnalka / egyetemi hallgató / Kolozsvár
Martonné Szalóky Eszter / gyógytornász / Pápa
Mezei Ádám / szociális munkás / Pécel
Silló Melinda / projekt asszisztens / Budapest
Szatmári Elemér / református lelképásztor / Pusztadaróc
Szilágyi Edit / református hitoktató, egyetemi hallgató / Kolozsvár

A címlap *Szeverényi Mihály* festményének felhasználásával készült
Fényképek

Jelinkó Kata

(3., 14., 15., 20., 21., 25., 26., 27., 28., 30., 31. oldalakon).

Kisantiék (4., 11.)

Martonné Szalóky Eszter (6., 9., 36.)

Marton Tamás (7.)

Orián Géza (19., 29., 34., 35.)

Rajz: Pénzes Petra (10.)

Vezess^{40.}!

Keresztyén ifjúsági vezetők
módszertani lapja
2001. 4. szám
ISSN 1586-7404

Kiadó:

Magyarországi Keresztyén
Ifjúsági Egyesület
1085 Budapest,
Horánszky u. 26.
Tf. / fax: (1) 267-05-87
www.kie.hu; kie@kie.hu

Erdélyi Ifjúsági Keresztyén
Egyesület

3400 Kolozsvár
Motilor 84.

Felelős kiadó:

Lupták György elnök

Főszerkesztő:

Marton Tamás

Szerkesztőség:

Bolla Zsuzsanna
Denke Villő
Gonda László
Kisantal Zsuzsa
Magassy Éva
Makkai Márta
Martonné Szalóky Eszter
Szikora Mihály
Szilágyi Edit

Tipográfia:

(kisantiék)

<http://gutenberg.naplopok.hu>
E-mail: gutenberg@naplopok.hu

Extra Média Nyomda; Székesfehérvár

